

ЗАНАЕТЧИЈА

Весникот го издава Занаетчиска комора на Р. Македонија и Занаетчиска комора Кобленц

занаеот наша иднина

Број 16

Декември 2009

www.zkomora.mk

ЗКРМ со седиште во Центарот на Градот Скопје

Од Јуни со финансиска поддршка на германскиот партнер Занаетчиска комора Кобленц, Занаетчиската комора на Р.М. има ново седиште на ул. Маршал Тито 47/1-2 (поранешно "Громби") во центарот на градот...

повеќе на страна 2

Претседателот Горѓе Иванов во посета на занаетчески базар во Дојран

Дојран, 29 ноември - Повеќе од 20 индивидуални занаетчи од Скопје, Гевгелија, Богданци, Неготино, Струмица, Дојран, Берово и од Бугарија учествуваа на Занаетческиот базар што го организираше Општина Дојран заедно со Занаетчиската Комора Кобленц и ЗКРМ...

повеќе на страна 3

Жената претприемач

Во соработка со занаетчиската комора Кобленц и Балканската канцеларија за развој на малото стопанство и занаетчиство, жените претприемачки од област на занаетчиството основаа Балкански сојуз на жените во занаетчиството...

повеќе на страна 5

2

Почитувани занаетчии,

Занаетството е важен движечки фактор за развој на економскиот, политичкиот и социјалниот живот во една земја. Традицијата на занаетството во Македонија се равнала на богато и плодно тло на нашата историја.

Здружувањето во сектори и комори поради заштита и јакнење на занаетските интереси има свои корени уште од дамнешно минато.

ЗКРМ е формирана 2004 година и во неа членуваат 14 регионални занаетчески комори со цел за унапредување на занаетството, подобрување на квалитетот на занаетските производи и услуги, како и заради усогласување и застапување на заедничките интереси.

За да си го добие занаетството заслуженото место во општеството наша цел е водење и на Политички дијалог со кој ќе се овозможи поставување на рамковни услови за развој и унапредување на малото стопанство и занаетството. Ние ги застапуваме за таа цел нивните интереси пред Владата и Парламентот на РМ.

Со оглед на тоа дека една од нашите цели е и промоција и заштита на интересите на занаетството, големо внимание посветивме и на односите со јавноста. Затоа што само со квалитетна комуникација со значајна интерна и екстерна јавност можеме да постигнеме взаемно почитување. Наша намера е преку овој занаетчески весник нашите членови да добијат корисни информации и совети во врска со нивното работење.

Воедно би сакал да Ви се заблагодарам на досегашната соработка во изминатата 2009-та година на сите оние кои дадоа свој допринос за развој на Занаетчиската комора на Република Македонија како и на занаетството воопшто како и да Ви посакам на сите добро здравје, успешна работа и продолжување на нашата соработка во 2010 година.

Претседател на ЗКРМ
Глигор Цветков

ЗАНАЕТЧИСКА КОМОРА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Занаетчиската комора на Република Македонија се формира согласно Законот за вршење на занаетска дејност со цел: Унапредување на занаетството; Подобрување на квалитетот на занаетските производи и услуги, како и Заради усогласување и застапување на заедничките интереси.

Во Занаетчиската комора на Р. Македонија која е формирана во 2004 год. членуваат 14 Регионални занаетчески комори во кои членови можат да бидат занаетчии, како и вршители на занаетска дејност и други правни лица, кои со својте активности придонесуваат за унапредување на претприемништвото и развојот на занаетството. За да си го добие занаетството заслуженото место во општеството наша цел е водење конструктивен Политички дијалог со кој ќе се овозможи воспоставување на рамковни услови за развој и унапредување на малото стопанство и занаетството.

ЗКРМ се грижи за: Остварување на заеднички општествени, економски и социјални интереси на занаетчиите; Застапување на интересот на своите членови пред надлежните државните органи и институции при изготвување на законската регулатива; Доставување до надлежните органи на Р. Македонија предлози и мислења за одредени законски решенија од областа на занаетството;

Развој и унапредување на занаетството во рамките на слободното дејствување на пазарните законитости; Воведување единствен информативен систем за деловни и други информации потребни за развој на занаетството во Р. Македонија; Поттикнување и развивање соработка со исти или слични странски асоцијации, со посебно насоченост кон промоцијата на националното занаетството на саеми, изложби и слични манифестации во земјата и странство; Донесување програми за обука, преквалификација во центрите за обука; Усогласување на програмите за проверка на стручна оспособеност како и програмите за полагање на мајсторски испит; Ја пропихува формата и содржината на сертификатот за положен мајсторски испит; Решавање на спорови меѓу своите членови.

Занаетчиската комора на Република Македонија (ЗКРМ) со седиште во Центарот на Градот Скопје

Од Јуни со финансиска поддршка на германскиот партнер Занаетчиска комора Кобленц, Занаетчиската комора на Р.М. има ново седиште на ул. Маршал Тито 47/1-2 (поранешно "Громби") во центарот на градот. Свеченото отварање на канцеларијата беше во присуство на највисокото раководство на германската комора, претставници на Германската амбасада, Претставници на Парламентот на Р.М., Министерствата, Гости од Балканските земји, други меѓународни организации и занетчии.

На присутните им се обрати Заменик министерот за економија г-дин Методиј Хаџи-Васков кој во својот говор истакна дека претприемништвото во македонското стопанство ќе биде еден од главните приоритети на македонската Влада и во идниот период. Поради тоа, Владата на Република Македонија е определена да продолжи со своите мерки и активности во насока на поддршка и развој на МСП и тоа преку промоција и поттикнување на претприемништвото, олеснување на пристапот до финансии и зајакнување на институционалната инфраструктура за поддршка на микро, мали и средни претпријатија. Притоа, заменик министерот за економија упати честитки до организаторите на настанот со посебна благодарност до германската занаетчиска комора - Кобленц, за поддршката и подготвеноста да споделат добри искуства со Македонија. Посакувајќи им успешна и плодна работа, Хаџи-Васков истакна уверување дека овој проект ќе има и пошироко регионално значење, охрабрувајќи ги занаетчиите активно да се вклучат во економскиот живот на Република Македонија.

Занаетчиска комора на Република Македонија

Ул. Маршал Тито бр.47/1-2, 1000 Скопје, Р. Македонија

Тел/факс: +389 (0) 2 3213 308

+389 (0) 2 3118 657

е-маил: contact@zkomora.com.mk; info@zkomora.mk

web: www.zkomora.mk

Претседателот Горѓе Иванов во посета на Регионален занаетчиски базар во Дојран

Дојран, 29 ноември - Повеќе од 20 индивидуални занаетчии од Скопје, Гевгелија, Богданци, Неготино, Струмица, Дојран, Берово и од Бугарија учествуваа на Занаетчикиот базар што го организираше Општина Дојран заедно со Занаетчиската Комора Кобленц која е во партнерство со Занаетчиската Комора на Р. Македонија.

Цел на проектот е посочување на важноста од зачувување на домашните занаетчиски производи, кои претставуваат важен сегмент од македонската традиција и култура.

Првата регионална занаетчиската средба на југот од Македонија ја отвори градоначалникот на општина Дојран, г-дин Глигор Чабулев, а за неговото значење за целиот регион зборуваа проект-менаџерот, г-ѓа Оливија Штерјова, и претседателот на Занаетчиската Комора на Р. Македонија, г-дин Глигор Цветков.

На регионалниот занаетчиски базар присуствуваше и Претседателот на Р. Македонија Горѓе Иванов кој со неговото присуство ја назначи важноста на вакви базари на традиционални ракотворби и занаети.

Изложбените штандови беа сместени во салата на хотел „Истатов“, а на нив доминираа ткаенини, плетени и везени производи, украсни предмети, резби, парчиња накит, изработки од дрво и бакар.

Манифестацијата имаше и продажен карактер.

ПРАЗНИЧЕН БАЗАР НА РАКОТВОРБИ И ЗАНАЕТИ

Во периодот од 04 до 06 декември 2009 околу 30 занаетчии од Скопје, Кавадарци, Куманово, Пробиштип, Битола и Веница учествуваа на празничниот базар за домашни и традиционални ракотворби во **Домот на Занаетчии** во старата скопска чаршија. Организатори на таа манифестација беа **Занаетчиска комора Скопје** заедно со нејзиниот партнер од Германија **Занаетчиската комора Кобленц**.

Во среда на 03 декември празничниот базар свечено се отвори со коктел на кое што присуствуваа г-ѓа Лилјана Поповска, Пратеник во Собранието на Р.Македонија, претставници од градот Скопје и од други важни институции на Р.Македонија. Манифестацијата ја отвори г-ѓа Снежана Денковска, извршен директор на Занаетчиската комора Скопје, заедно со г-ѓа Оливија Штерјова, Проект менаџер на Занаетчиската комора Кобленц во Македонија. Свеченото отварање беше пратено од страна на телевизиската програма ТЕЛМА.

Со празничниот базар Занаетчиската комора Скопје заедно со нејзиниот партнер Занаетчиската комора Кобленц се обидуваат да ги промовираат традиционалните и културните вредности на простирите на Р. Македонија изразени преку уметничкото и домашното ракотворење.

Изложбените штандови беа сместени во изложбениот салон на Домот на занаетчии, а на нив доминираа ткаенини, плетени и везени производи, украсни предмети, резби, парчиња накит, изработки од дрво и бакар. Многумина посетители уживеа во прекрасниот амбиент на празничниот базар.

Со доброто искуство и задоволство кое што го изразија сите учесници наредната година Занаетчиската комора Скопје заедно со партнерот од Германија Занаетчиската комора Кобленц планираат да се одржи повторно вакво базар.

RESALE 2010
KARLSRUHE

Vrhunske kupovine samo na sajmu – posetite RESALE

2010

Već 16 godina broj 1 na tržištu!

Vedeći sajam na Svetu za polovne mašine i postrojenja
Karlsruhe - Nemačka
21. do 23. aprila 2010
www.resale-germany.com

Карлсруе Германија
21. до 23. април 2010
www.resale-germany.com

Организирана посета на саемот за употребувана опрема во Карлсруе, Германија од 21 до 23 април 2010 година

16-ти Саем за употребувани машини

Повеќе од 1000 машини на лице место кои може да ги испробате и купите!
Ова е најголем светски саем на употребувана опрема на кој има повеќе од 500 излагачи од 28 земји како и приближно 10.000 посетители од целиот свет.
Ве молиме доколку сте заинтересирани да го посетите Саемот во Карлсруе и да бидете дел од организираната посета на занаетчиите и вршителите на занаетчиска дејност од Македонија пријавете го својот интерес на следните контакти:

Занаетчиска комора на Република Македонија и Занаетчиска комора Кобленц
Ул. Маршал Тито 47/1-2; 1000 Скопје, Македонија
Тел. 02/3213-308; 311865
Email: contact@zkomora.com.mk

Кај нас имате можност да добиете влезници за саемот со попуст!
На саемот може да најдете машини од 23 бранши.

ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ПРВИТЕ МАЈСТОРИ ЗАНАЕТЧИИ

Се повикуваат сите **ЗАНАЕТЧИИ** од територијата на **Р. Македонија** кои ги исполнуваат условите предвидени во Правилникот за прогласување на првите мајстори да се пријават за обука која ќе ја спроведе Занаетчиската комора на Р. Македонија преку своите Регионални занаетчиски комори во соработка со Занаетчиска комора Кобленц, СР Германија, да се здобијат со **ДИПЛОМА ЗА ПОЛОЖЕН МАЈСТОРСКИ ИСПИТ**.

Условите за учество на обука за прогласување на првите мајстори се:

- најмалку 35 години старост;
- најмалку 15 години самостојно работење;
- најмалку тригодишно или четири годишно средно стручно образование (со исклучок за стари и занаети во изумирање со основно образование).

Потребни документи за пријавување:

- Лична карта;
- Доказ за соодветно образование;
- Решение за Упис во занаетчиски или трговски регистар.

Обуката ќе ја спроведат овластени обучувачи од областа на работна педагогија, економика и право.

Обуката ќе трае 6 дена (во два викенда: петок, сабота и недела) и ќе се спроведе во четири града во Македонија и чини 6.000,00 денари.

Заинтересираните **ЗАНАЕТЧИИ И ВРШИТЕЛИ НА ЗАНАЕТЧИСКА ДЕЈНОСТ** можат да се пријават за обука за прогласување на мајстори пополнувајќи Пријава.

За сите информации обратете се во:

ЗАНАЕТЧИСКА КОМОРА НА Р.Македонија

Маршал Тито, 47/1-2; 1000 Скопје;

Тел.: +389 (0)2 3 213 308;

e-mail: contact@zkomora.com.mk

или на телефонски контакти во **регионалните комори:**

Скопје - 02 / 3237 850; Куманово - 031 / 424 227; Дебар - 046 / 838 000; Битола - 047 / 232 880; Охрид - 046 / 260 202; Струмица - 034 / 323 913; Гевгелија - 034 / 212 930; Виница - 033 / 361 110; Штип - 032 / 522 602; Велес - 043 / 234 593; Прилеп - 048 / 414 519; Ресен - 047 / 452 550.

Sve mašine na licu mesta – dođite, isprobajte, ponosite!

RESALE 2010
KARLSRUHE

НАССР системот од 01 Јануар стапува на сила

Со законот за безбедност на храна и на производите и материјалните што доаѓаат во контакт со храната воведувањето на HASSP е законска обврска за сите оние кои се занимаваат со храна. Бидејќи барањата за операторите со храна се оптоварувачки и бараат екстра финансиски средства за занаетчиите и вршителите на занаетчиска дејност, членовите на комората организираме две информативни предавања на оваа тема кои ќе се одржат на 22 и 29 Јануари 2010 година.

Тема на предавањата е: Како да воведете НАССР на наједноставен начин?

Предавач е Александра Марковска која е интернационален акредитиран тунор предавач за НАССР обуки.

За местото и времето на одржување на предавањата информирајте се на следните контакти:

Маријана Јовановска
тел.:

02/3213308;

email:

contact@zkomora.com.mk

FOOD CONSULTING

Имплементација на НАССР, HALAL, GLOBALGAP, ISO 9001, 22000, 14001
Подготовка на апликации за ИПАРД

ЗАНАЕТЧИСКА КОМОРА КОБЛЕНЦ

Спроведени активности во соработка со Занаетчиската комора Кобленц и Балканската канцеларија за мало стопанство и занаетчиство

Занаетчиска комора Кобленц од 2008-та година спроведува партнерски проект за поддршка на занаетството во Македонија. Има два партнери и тоа Занаетчиска комора на Република Македонија и Занаетчиска комора Скопје. Проектот е финансиран од страна на Сојузното министерство за економска соработка и развој преку фондацијата SEQUA и ќе трае до крајот на 2011-та година.

Главна цел на партнерството е:

"Занаетството во Македонија сè повеќе допринесува и влијае на економскиот и социјалниот развој на земјата".

Проектната цел се дефинира како:

"Занаетчиите во Македонија профитираат од подобреното самоуправување во областите: Застапување на интересите; пружање на услуги и стручното образование"

Ost-West GmbH
Занаетчиска комора Кобленц
ул. "Маршал Тито" бр. 47/1-2
1000 Скопје
Тел./факс: +389 (0)2 3213-308
Тел./факс: +389 (0)2 3118-657
email: olivija.tasic@zkomora.com.mk
www.zkomora.mk
www.hwk-koblenz.de
www.balkan-handwerk.org

Економско политички разговор Декември 2009, Кобленц

Кобленц, 8-9 Декември 2009 г. се сретна раководството на организациите на занаетството, малото и средното стопанство од Албанија, Бугарија, Босна и Херцеговина, Србија, Црна Гора, Косово, Хрватска, Р. Молдавија, Романија и Р. Македонија да заедно со своите германски колеги разговараат за најновите достигнувања и предизвици во занаетството, малото и средното стопанство. Во рамките на Партнерскиот проект кое е водено од страна на Балканската канцеларија за мало стопанство и занаетчиство и во кое членуваат земјите на Југоисточна Европа, Македонија присуствуваше со претседателот на Занаетчиска комора на Р. Македонија, г-дин Глигор Цветков, и претставници од Регионалните занаетчиски комори Скопје, Куманово, Штип, Гевгелија и Ресен. На разговорот од Р. Македонија присуствуваше истовремено г-ѓа Лилјана Поповска, Пратеник во Собранието на Р. Македонија. Посебна тема на разговор беше примената на европската политика за занаетчиството, малото и средното стопанство како и актуелната економска состојба.

Во свечени рамки, во свечената сала на општината во Кобленц се изнесоа тежишните точки на надворешните работи на покраината Рајнланд-Пфалц и се разгледуваа нови можности за соработка. На вториот ден продолжи конференцијата во модерно опремен Компетентен Центар за уредување, изработка и комуникација, каде што понудата на услуги од Занаетчиската комора Кобленц им даде на своите партнери инспирација за нови

идеи. На овој ден се разгледуваа теми од областа на стручно оспособување и услуги и за можностите кои се нудат во оваа област преку соработката за развој. Од 2008г. Балканската канцеларија за мало стопанство и занаетчиство, кое е здружение составено од 32 организации на занаетчиството, малото и средното стопанство кои потекнуваат од земјите од Југоисточна Европа, го води проектот „Економска соработка помеѓу Рајнланд Пфалц и Југоисточна Европа“. Како што кажува веќе и самиот назив на проектот, од германска страна се вклучени повеќе организации кои ја шират димензијата на оваа соработка.

Жената претприемач

Во соработка со занаетчиската комора Кобленц и Балканската канцеларија за развој на малото стопанство и занаетчиство, жените претприемачки од област на занаетчиството основаа Балкански сојуз на жените во занаетчиството. Идејата се состои во тоа да се понуди целосно застапување на интересите на жените кои се ангажирани во занаетчиството, како и размена на искуства и организации преку основање и засилено делување на едно самостојно здружение.

Ова здружение е формирано на 03 февруари 2009 во Дурес Албанија и на својата конференција во април 2009 во Пловдив усвои и статут на здружението и донесе Политичка декларација.

Целта на ова здружение, долгорочно гледано е, жените да влијаат на политиката и стопанството во односните држави за создавање на оптимални рамковни услови за да бидат во можност жените во занаетчиството да

дадат свој придонес за развој на нивните фирми, нивното опкружување и на нивните држави. Активности-те опфаќаат три области: Водеење на политички дијалог за подобро застапување на специфичните интереси и потреби на жените од занаетчиството; понуда на богата школска програма и програма за обука на жени и воспоставување и изградба на меѓународни контакти и можности за размена со други претставништва на жени со слични цели.

Во рамките на вака зацртаните цели, во Ахрвеилер, Германија од 05-06 октомври се одржа работна средба на овој Балкански сојуз на тема "Претприемачка култура". Беа разгледани и аспекти на тимски развој, мотивација и стилови на управување; меѓукултурални аспекти на менаџмент, фактори за успешност и се посетија фирми на жени-претприемачки. На работната средба присуствуваша и претставнички од

Центарот за средна и стручна Европа; Германското здружение на претприемачки; Сојузното здружение на претприемачки во занаетчиството (од Германија); Министерството за економија, сообраќај, земјоделие и винарство на покраината Рајнланд-Пфалц, кои ги изнесоа и споделија нивните искуства и знаења стекнати со повеќегодишно активно делување во областа на малото стопанство и занаетчиство. Вакви и слични средби иницирани од големиот интерес на жените ќе продолжат и во иднина.

Жените можат и умеат.

ЗАНАЕТЧИСКА КОМОРА КОБЛЕНЦ

СТРУЧЕН СЕМИНАР ЗА КОЗМЕТИЧАРИ

Како дел на Пилот проектот за имплементација на Законот за стручно образование и обука на 12-13.09.2009 во Домот на занаетчи Скопје се одржа стручен семинар за козметичари кој го водеше г-ѓа **Јасмина Иванова** од Бугарија. Г-ѓа Иванова е Претседател на Занаетчиската комора Враца, како и Потпретседател на Занаетчиската комора на Република Бугарија.

На првиот семинарски ден учесници беа учениците - козметичари од Средното стручно училиште Димитар Влахов Скопје кои слушаа предавање за градба на кожата, анализа и оценка на кожата и современи козметички препарати.

На вториот семинарски ден се презентираа следните теми:

1. Масажа и лимфна дренажа при венoзни заболувања
2. масажа и лимфна дренажа при циркулаторни проблеми на лицето
3. Антистрес терапија
4. Улога на хормоните на разни типови кожа

На семинарот учествуваа козметичари од Скопје, Охрид, Штип и Куманово.

Актуелноста на темите предизвика големо внимание како и интерес за одржување на следен семинар кој би можел да биде во вид на модулерна обука.

Размена на практиканти, ученици и млади претприемачи помеѓу партнерските држави и Германија

Претставници - стручни лица на партнерските организации од Албанија, Босна и Херцеговина, Бугарија, Македонија, Молдавија, Србија, Романија, Косово, Црна Гора и Германија на 29.09.2009 во Кобленц ја одржаа втората работна средба на земјите од Југоисточна Европа, на тема "Размена на практиканти, ученици и млади претприемачи помеѓу партнерските држави и Германија". Темелот на оваа размена е поставен во Пловдив во април 2009. Целта на размената е да се надминат потешкотиите со кои се среќаваат младите во нашите земји а тоа се проблемите од областа на стручното образование, кои проблеми се изразуваат поради недостаток на практичната обука на учениците во реални работни услови, како и во потребата од постоење на потреба од попрецизна и модерна законска регулатива на стручната обука. Преку присутните претставници од центрите за обука, организациите и институциите, ќе се обезбеди создавање на функционален модел за соработка во подрачјето на практичната стручна обука. На работната средба беа дефинирани рамките на размената, поточно возраста на практикантите, година на образование, големина на групи, времетраење на праксата, калкулација на трошоци и потребната документација. Понудата и побарувачката за размена на практиканти ќе се објавуваат во облик на берза на практиканти на интернет страниците на проектот Економска соработка помеѓу земјите на Југоисточна Европа и Рајнланд-Пфалц и на страницата на Балканската канцеларија за развој на мало стопанство и занаетчиство.

РЕГИОНАЛНА ЗАНАЕТЧИСКА КОМОРА ДЕБАР

Регионална Занаетчиска Комора Дебар е формирана 2005 година, ги покрива општините: Дебар, Центар Жупа и Маврово и Ростуше. Седиште на комората е на ул 8ми Септември 6б во Дебар. Претседател на РЗК Дебар е г-дин Меџит Еребара – Мајстор Златар, Извршен Раководител г-дин. Фисник Сарачи.

РЗК Дебар ги нуди следните УСЛУГИ:

- Едношалтерски Систем за регистрација на Занаетчиската Дејност (Решение за Упис во регистар на Занаетчи, Даночен Број, Матичен Број, Жиро сметка, Печат, Пијава/Одјава М1/М2, М.Т.У.);
- Решение за Усогласување на Занаетчиската Дејност;
- Решение за Престанок, Промена, Времен Престанок;

- Одобрување за Вршители на Занаетчиски Дејности;
- Книговодствени и правни услуги;
- Договор за чираци;
- Информативни и советодавни услуги;
- Бизнис и инвестициони планови;
- Имплементација на НАССАП системот, ХАЛАЛ, ИСО стандартите и др.
- Подготовка на документација за ИПА фондови и ИПАРД програма;
- Еколошки Елаборати;

РЗК Дебар во Партнерство со "ЗК КОБЛЕНЦ" Р.Германија во 2008 и 2009 година одржаа прогласување на Првите Мајстори од Регионот на Дебар, Центар Жупа и Маврово и Ростуше. Истотака РЗК Дебар во соработка со Консултанската куќа "ФООД КОНСАЛТИНГ" од Скопје спроведува имплементација на ХАССАП системот за Занаетчиите и ТД од општините Дебар, Центар Жупа и Маврово и Ростуше.

На седница на УО на ЗКРМ од 02.12.2009 членот од РЗК Дебар г-дин Шкелџим Аголи е избран на функција Потпретседател на

ЗКРМ. Истотака г-дин Шкелџим Аголи учествуваше во посета на мајстори фризери од Македонија во Кобленц Р.Германија.

РЗК Дебар ги известува сите занаетчи и вршители на занаетчиска дејност дека можат да се пријавуваат во комората за полагање на мајсторски испит, како и ги известува сите ученици (чираци) дека можат да се пријавуваат во комората за полагање испит за стручна оспособеност. Здружение на Граѓани Ринитолерите Дебар во Партнерство со РЗК Дебар во 2010 год ќе почнаат со реализација на проектот "Занает инфо центар" финансирано и поддржано од Владата на РМ.

РЗК Дебар место каде што традицијата продолжува!!

РЕГИОНАЛНА ЗАНАЕТЧИСКА КОМОРА ШТИП

ТРЕТ ПАТ ЗАНАЕТЧИСКА ВЕЧЕР ВО ШТИП

Регионалната занаетчиска комора Штип, по трет пат, традиционално организираше **Занаетчиска вечер** која се одржа на 27.12.2009 во "Мал Одмор". Поканети беа претставници од локалната самоуправа, занаетчи, врштели на занаетчиска дејност, партнери и пријатели на занаетството. Задоволство е да се наздрави во чест на занаетчиите и во името на нивниот развој.

032/522-602; e-mail: rzk_stip@yahoo.com

Инсталација на софтверски програм Електронско водење на регистарот на занаетчи

Во рамките на проектот за соработка со Занаетчиската комора Кобленц, е изработена програма за регистрација на занаетчиите, која како услуга се нуди од страна на занаетчиските комори.

Во Штип во Хотелот Оаза на 28 и 29 ноември се одржа обука на лица од регионалните занаетчиски комори за поефикасно водење на регистарот. Се дискутираше за подобрување на програмата.

За прв пат беше изработена и верзија на албански јазик, т.е. албански со македонски и истата успешно е инсталирана. Самиот настан беше пратен од локалната телевизија ИРИС.

Со помош на оваа обука се постави и темелник за подобрување на способностите и познавањата при работата со компјутерски програми. Целта на ваква обука е преку подобрување на компетенциите на вработените лица во Занаетчиските комори да се подобри и понудата на услуги која секоја комора им ја нуди на своите членови.

РЕГИОНАЛНА ЗАНАЕТЧИСКА КОМОРА ГЕВГЕЛИЈА

РЗК Гевгелија е формирана во декември 2004. Ги опфаќа општините Гевгелија, Валандово, Дојран и Богданци.

Како здружение на занаетчи до 2004 вкупно беа регистрирани 87 занаетчи. Со формирање во РЗК Гевгелија, бројот се зголеми на 176 занаетчи од разни профили.

РЗК Гевгелија во моментот на занаетчиите им врши услуги при регистрирање на занаетчиска дејност, нуди правни совети, организира семинари според потребите на занаетчиите, информира за состојбата на занаетството преку интерни

медиуми и ги застапува интересите на занаетчиите пред државните институции. Сето тоа што го нудиме денес не е доволно за да функционираат занаетчиите беспрекорно, но сепак за во иднина комората ќе се потруди да обезбеди советувања и техничка помош од секаков вид. Ќе бараме да воспоставиме соработка со локалната самоуправа на сите четири општини за да можеме да добиеме материјална и морална поддршка од истите.

Се надеваме дека во перспектива бројот на занаетчиите ќе порасне и занаетството ќе го добие правото место во стопанството.

Раководство на РЗК Гевгелија е г-дин Томислав Ристов, Претседател како и член на Управниот одбор на ЗКРМ е г-ѓа Марија Гацова.

Г-ѓа Марија Гацова во декември 2009 учествуваше како член на Управниот одбор на Занаетчиската комора на Р.М. на Политичката конференција во Кобленц, Германија. Г-ѓа Гацова имаше можност да ја посети Занаетчиската комора Кобленц, да дискутира за можностите и перспективите на занаетството и малото стопанство во рамки на соработка на регионално, балканско и европско ниво.

Обврска на занаетчиите и вршителите на занаетчиска дејност

Врз основа на законот за безбедност и здравје при работата, службен весник на РМ 92/07, занаетчиите и вршителите на занаетчиска дејност (ТП и ТД) имаат обврска да направат: **систематски преглед за себеси и за своите вработени и обука на еден вработен до 20 вработени.**

За подетални информации обратете се до Вашата регионална занаетчиска комора на која сте и член.

НЕГОРСКИ БАЊИ

00381 076 5441111 | 076 5441111 | info@negorski-banji.com

РЕГИОНАЛНА ЗАНАЕТЧИСКА КОМОРА КУМАНОВО

ВО КУМАНОВО ПОДНЕСЕНИ 185 БАРАЊА ЗА ПАУШАЛНО ОДАНОЧУВАЊЕ НА ЗАНАЕТЧИИ

Врз база на член 31 од Законот за персонален данок од доход (Сл. Весник на РМ бр. 80/93Ш.160/07) обврзникот кој од определени околности не е во состојба да ги води деловните книги или нивното водење значително му го отежнува вршењето на дејноста, има право да поднесе барање данокот да го плаќа според паушално утврдениот приход. За паушално плаќање на утврдениот приход одлучува Управта за Јавни приходи, а секој самостоен занаетчија има обврска да достави барање до надлежниот орган, односно институција (УЈП) најдоцна до 31 декември во годината. За користење на оваа законско олеснување од даночната политика е потребно утврдување на условите на деловниот простор, опременоста на деловната просторија, бројот на вработените работници и членовите на семејството кои се ангажирани во работата, пазарните услови во кои се врши дејноста, староста и способноста на обврзникот, големината на неговиот приходот на обврзник кој под исти или слични услови врши иста или слична дејност, и други услови кои влијаат на остварувањето на добивката. Обврската за поднесување на барање за паушално плаќање, според едношалтерско работење како обврска во овој случај им припаѓа на регионалните Занаетчески Комори. РЗК - Куманово на 29 декември има поднесено вкупно 185 такви Барања преку УЈП Куманово до УЈП во Штип. Досегашната пракса за определување на паушалните занаетчији е извршена кабинетски, без излегување на терен па оттука и малиот број на кумановски занаетчији со паушално оданочување во годината што изминува (2009) е минимален. Не би било добро да се продолжи со една лоша пракса, бидејќи ако има греш, надлежните лица и органи се **НАЈГОЛЕМИ ГРЕШНИЦИ И ВИНОВНИЦИ.**

RZK - Kumanovo ul. "Goce Delcev" br. 71/3 - Gamizon
ZANAET - ZEJA
ORZ - Kumanovo ul. "Goce Delcev" n. 71/3 - Gamizon
tel/fax: ++389 (0) 31424 227 e-mail: natya_likove@yahoo.com

РЗК КУМАНОВО (Не) законска денационализација ДОМОТ НА ЗАНАЕТЧИИТЕ – ПРЕПИШАНА СОПСТВЕНОСТ НА ОПШТИНАТА

Во РМ развојот на претприемништвото, односно малото и средното стопанство во кое се вбројува и вршењето на занаетчија дејност, во последните две години не само што стагнира, туку забележува и рапидно намалување на бројот на субјектите кои вршат одредена дејност и тоа во текот на целата 2009г. Светската економска криза која не ги заобиколи балканските земји, а тоа значи ни Македонија, на мошне транспарентен начин ги затегна развојните вентили, на и онака болното стопанство. За тоа придонесе законодавната власт која на брзина донесе неколку закони со цел да ги исполни диктираните стандарди од Европската Унија со цел за поскорешно добивање на датум за преговори и започнување на процесот за прием во големата Фамилија - ЕУ. Тука посебно ќе го потенцирам донесениот "Закон за бруто/нето плата", кој е најголема барикада на развојот на целокупното стопанство, а посебна пречка за развојот на занаетчиството во РМ. Не помалку трговци во однос на економскиот развој во државата, имаат даночната и кредитната политика; банкарскиот систем; нерезализираната договорена субвенциска политика; немањето доволен пазар и друго.

И покрај вложените максимални напори на РЗК Куманово, која ги опфаќа општините: Крива Паланка; Кратово; Ранковце; Старо Нагоричане; Куманово и Липково, помогната од Занаетчијска Комора Кобленц од Германија, бројот на занаетчији во текот на годинава, бележи рапидно намалување. Од вкупно 213 запишани или усогласени занаетчији во Комората, бројката се намали за 38 занаетчији кои бараа престанок на вршење на занаетчијската дејност. При поднесување барање за престанок на вршење на дејноста како причини се наведуваат незаконското оданочување и фискализација на занаетчиите од Управта за јавни приходи со Центар во Штип; максимално изречените инспекциски казни за ситни недостатоци токму за уредно запишаните вршители на занаетчијска дејност; нелојалната конкуренција и неоткривање на непријавените вршители на

занаетчијска дејност и друго.

Преку едношалтерскиот систем на работење, РЗК Куманово на своите членови во текот на изминатата 2009 на мошне квалитетен начин им ги пружа најпотребните услуги, за кои посебен придонес дадоа сегментите од системот на надлежните државни институции во Македонија. Посебна заслуга има Централниот Регистар - подрачна единица Куманово, посебно со навременото подготвување на потребната документација за занаетчиите, светкавично донесување на решенијата за упис на занаетчијската дејност, навремено информирање на занаетчиите за беспрекорно функционирање на нивните самостојни занаетчијски дукани и сл. Тука особено може да се стави акцент на еден важен аспект - **САМО-ВРАБОТУВАЊЕ** како составен сегмент од развојот на малото стопанство и занаетчиство, а напредно со него и **ВРАБОТУВАЊЕТО**. Всушност, кај секој занаетчија или менаџер понекогаш се јавува идејата да стане претприемач, со што ќе дојдат до целосен израз неговата внатрешна енергија и способност; умешноста и креативноста на неговиот дух. РЗК Куманово, која годинава е примена и во Балканската канцеларија за развој на малото стопанство и занаетчиство со седиште во Софија има прогласено осум мајстори како професионални занаетчији, донесени се сите програми и други предвидени норми за квалификации и преквалификации на занаетчиите, подготвува специјализиран кадар за користење на соларен систем за греење, во тек е формирање на занаетчијски секции и успешно учество на неколку национални, балкански и меѓународни манифестации преку кои се овозможува претставувања на занаетчиите од овој дел на РМ и афирмација на македонското занаетчиство воопшто. Не би било чесно и искрено доколку не споменеме дека РЗК Куманово и покрај неколкуте организирани средби со градоначалникот на Куманово, сеуште не воспоставила неопходна и вистинска соработка и партнерство. Посебна приказна е неправилна и незаконски извршената денационализација на Домот на занаетчиите во центар на Куманово. Како дело и сопственост на занаетчиите тоа е препишано како сопственост на општината (Локалната самоуправа). Неофицијално сме информирани дека градскиот татко има и свој сопствен купен дуќан. Овие, и други проблеми кои стојат отворени како прашања, во иднина ќе биде разгледувано во некоја електронска или пишувана средба на РЗК Куманово со медиумите, со цел за создавање на добри услови за развој на занаетчиството во РМ.

РЕГИОНАЛНА ЗАНАЕТЧИСКА КОМОРА БИТОЛА

Традицијата продолжува “ЗАНАЕТЧИЈА” - ОГЛЕДАЛО НА ЗАНАЕТЧИИТЕ

Регионалната комора на занаетчиите од Битола е цврсто решена да се избори за подобрување на положбата на занаетчиите и занаетството. Како резултат на ваквите стремежи, договорено е и продолжување на издавањето на весникот “ЗАНАЕТЧИЈА”. “Занаетчија”, кој беше востановен со одлука на Постојаната конференција на самостојните занаетчии од Битола, започна да излегува во јуни 1976 година. Податоците зборуваат дека Весник излегуваше секој месец се до март 1991 година. Според податоците објавени во бројот 125 во таа година биле регистрирани 1.645 занаетчии. Денес, бројот на занаетчиите е многу помал што не значи дека нема да се создадат услови за негово зголемување. Всушност, кон тоа се стреми и Комора на занетчиите, а и локалната самоуправа. Впрочем, степенот на развојот на занаетчист-

вото зборува и за нивото на развојот на вкупната економија како во Општината така и во Републиката. Продолжувањето на излегувањето на весникот “Занаетчија” е мотивирано од потребата за сестрано информирање на занаетчиите за сите прашања од нивен интерес и за информирање на локалните и државните институции за проблемите на занаетството и занаетчиите. Всушност, “Занаетчија” има цел да биде огледало на интересите на сите субјекти од оваа сфера, нивно презентирање пред пошироката јавност. Зошто, занаетчиите секогаш имале и имаат што да и презентираат на јавноста. Токму затоа, Редакцијата ги повикува на соработка сите занаетчии, како од Битола, така и од Регионот. Традицијата продолжува, секако, во заеднички интерес.

Занаетството во Општината Битола

*Општествено-економската преобразба се одрази на положбата на занаетството во повеќе насоки

*Локации има многу, заинтересирани има малку ВО ПРОЦЕПОТ НА ТРАНЗИЦИЈАТА

Бројот на занаетчиските дукани и миминално и реално е намален. Очигледно, општествено - економската преобразба битно се одрази врз занаетчиските дејности. Едни занаети исчезнаа како резултат на општествено - економскиот развој, односно, како резултат на техникотехнолошките промени, а другите поради промената на реалните потреби на граѓаните. По распаѓањето на социјалистичкиот општествено-политички и економски систем кој се совпаѓа и со осамостојувањето на Р. Македонија, **Занаетството - жртва на транзицијата** не започна долг, речиси бесконечен процес на таканаречената транзиција, т.е. преод од еден во друг систем. Големите претпријатија, чест на исклучоците, свесно, но ирационално, беа уништени во име на “приватизацијата” која ден денес не е довршена. Огромен број работници останаа без работа, без плати, присилени на безделничење и живуркање. Со нивното исфрлање на улица не се намалија ни обемот ниту нивните потреби: се сведоа на минимум услови за нивно задоволување. Малото стопанство кое беше нудено како алтернативен модел на економскиот развој не ги даде очекувањата на планерите, меѓу другото, и поради тоа што го немаше “големо” стопанство.

Што го очекуваше во вакви услови занаетството?

Прилагодување на новонастанатите Услови

На занаетчиите чии број беше во постојано намалување беа присилени да се прилагодуваат на новонастанатите услови или да ги затворат кепенците. Старата Чаршија започна да го менува изгледот: многу занаетчиски дукани се претворија во трговски дукани, а одделни занаети престанаа да постојат.

Активности на Регионалната занаетчиска комора на Битола

Регионалната занаетчиска комора во Битола регистрирана е во 2004 година согласно законот за вршење на занаетчиска дејност. Комората делува на подрачјето на регионот на општина Битола и Демир Хисар. Од основањето до 2009 год. регистрирани се 314 занаетчии со различна занаетчиска дејност од кои повеќето се фризерии, автомеханичари, автоперални, лимари, дограмаши, лимари, свеќари, златари, чевлари, шапкари, бравари, шивачи, бојачии, стаклари ѕидари, пластичари, свончари, електричари, каменорезачи, пекари, забавни игри, велосипедии, фотографии, сладоледии, ташнари, метлари и друго. Основна задача на комората е да ги заштити и унапредува професионалноста и законитоста во вршењето на дејноста. Покрај овие Комората постои и заради континуиран развој и унапредување на занаетството, подигање на квалитетот на услугите кон занаетчиите и задоволување на нивните основни административни, финансиско-економски и правни услуги, промовирање на занаетството и зачувување на старите занаети и ставање во функција за туристички цели на градот, преку зачувување на традициите. Со други зборови може да се каже дека Комората ги дава следните услуги: информира, советува, ги штити правата и обврските, едуцира, покренува прашања, дава иницијативи, креира и промовира политики и проекти за развој и промоција на занаетството. Како поголеми активности во 2009 година комората може да ги истакне следните: Врз основа на Правилникот за структурата, организацијата и реализацијата на мајсторскиот испит од Министерството за образование и наука и Правилникот на РЗК Битола, испитниот одбор за полагање на мајсторски испити ги прогласи првите 45 мајстори на занаетчиите во Битола. Сите заинтересирани занаетчии имаа можност доколку ги исполнат условите и критериумите за полагање за стекнување со мајсторска диплома да учествуваат на овие испити два пати годишно, организирани од страна на Комората. Овие занаетчии ја имаат и таа привилегија да бидат првите Мајстори за практична обука на ученици. Ваква мајсторска диплома се доделува во автентична форма како што била пред 60 години. Исто така оваа година се воведо нов начин на плаќање на придонесите на занаетчиите. Со овој начин беа зголемени придонесите кои ги плаќаа занаетчиите односно ПИО и Здравство со што предизвика реакција кај голем број на занаетчии. Заради овие причини Комората превзеде неколку активности и мерки за намалување на придонесите на разумно ниво согласно со реалните приходи кои ги остваруваат занаетчиите во државата. После овие активности комората успеа да ги усогласи барањата на државата и очекувањата на занаетчиите. Во соработка со ЗКРМ, РЗК Битола и проектот Кобленц, занаетчиите учествуваа на неколку семинари за фризерии козметичари, пекари, куменции, електричари, домашни ракотворби и др. Некои од нив добија и сертификати. Направена беше и обука на администацијата на комората за спроведување на новата програма за регистрација на занаетчиите. Комората направи план на активности за решавање на проблеми ставени на дневен ред на Советот на Општина Битола за 2010 година. До Општината, Комората испрати листа на дефицитарни и стари занаети во изумирање кои треба да бидат ослободени од даноци и придонеси. Во соработка со УНДП и Заводот за вработување на Битола направивме пријавување на занаетчии од дефицитарните дејности со што беа ослободени од персоналниот данок. Регионалната занаетчиска комора има подготвено и проекти за промоција и едукација на занаетчиите и бара донатор за реализација на истите.

ПЛАНИРАЊЕ НА АКТИВНОСТИ ЗА 2010-та година

На 25 јануари во Штип и 26 јануари во Скопје оваа година, одговорните на Партнерскиот проект на Занаетчиската комора Кобленц ќе организираат планирачка работилница во рамки на процесот за планирање на проектните активности за 2010-та година.

Координирањето на активностите ќе се одржи со раководството на двата партнери Занаетчиска комора на Р.Македонија и Занаетчиска комора Скопје.

Приоритети на Партнерскиот проект и оваа година се јакнење на капацитетот на занаетчиските комори, промоција и афирмација на занаетството, имплементација на Законот за стручно образование и обука. Врз основа на разговорите и дискусијата со партнерите ќе се изготви годишна програма која ќе биде објавен на нашата веб страна.

По здобивање на Диплома за средно образование со стекнатите вештини и знаења, директно вклучување во процесот на работа! Пилот проект за спроведување на практична обука на ученици кај мајстори занаетчии

Средното стручно образование и квалификација секогаш биле едни од тежишните точки во партнерскиот проект на Занаетчиската комора Кобленц и Занаетчиските комори во РМ поддржан од германското Сојузно министерство за стопанска соработка и развој. Станува збор за проект кој веќе од 2000 г. го поттикнува и поддржува македонското занаетчиство во неговите напори кон создавање поволни рамковни услови за занаетчиството и во формирање на јак занаетчиски коморски систем во РМ.

Обука и проверка на стручна оспособеност за занаетчиски занимања, обука и полагање на мајсторски испит, како и учество на мајсторите во завршните испити во однос на практичниот дел во средните стручни училишта, се јавни овластувања кои на Занаетчиските комори им се пренесени врз основа на Законот за вршење на занаетчиска дејност на РМ донесен во септември 2004 г.

Со цел да можат младите директно да се вклучат во процесот на работа од различни области т.е. гранки на стопанисувањето истите треба да се оспособат како квалификувани кадри, со претходно стекнати компетенции и вештини а не истите да ги стекнуваат дури по нивното вработување кој што е и проблем засебе. Работодавачите се соочуваат со една реалност во која на таквите недоволно компетентни и недоволно стручно оспособени вработени млади луѓе кај себе да им исплаќаат плата, придонеси и даноци за вршење на занимањето а притоа и да се принудени да ги обучуваат за да ги стекнат неопходните вештини и компетенции за обавување на работните задачи. Искуствата на повеќе земји во светот посебно во Германија покажало дека овој проблем може да се надмине само преку едно современо и практично ориентирано стручно образование, што всушност е и едно уверување врз основа на кое се темелат и одредбите на Законот за стручно образование и обука на РМ донесен во јуни 2006 г. Желба за придонес кон имплементација на Законот за средно стручно образование и обука на РМ изразија Министерството за образование и обука на РМ, Центарот за стручно образование и обука на РМ, "Ost-West GmbH Koblenz" - проектна канцеларија на Занаетчиската комора Кобленц во Скопје, Занаетчиската комора Скопје, Средно стручно училиште на Град Скопје "Димитар Влахов" за занимањата фризер и козметичар, Регионалната занаетчиска комора Куманово и општинското средно техничко училиште "Наце Буѓони" за електротехничка струка. За брзо и успешно остварување на нивната желба тие како партнери во јуни 2009 потпишаа "Меморандум за спроведување на пилот проект во врска со имплементацијата на Законот за средно стручно образование и обука на РМ" за учебната 2009/2010 г. Во хотел Континентал на 05 ноември 2009 г. се одржа свеченото отпочнување на Пилот проектот за спроведување на практична обука на ученици кај мајстори занаетчии. Со овој проект финансиран во рамки на Партнерскиот проект на Занаетчиската комора Кобленц раководи проектен тим составен од претставници на сите партнери и има задача да ги утврди задачите на Занаетчиските комори кои ги изготвуваат тространите договори за практична обука помеѓу работодавач, ученик (за нив потпишува родителот) и училиштето, го следи нивното потпишување и ги запишуваат во Регистарот на ученици за практична обука, како и да го следи целиот процес на практичната обука на учениците во занаетчиските работилници за стекнување на потребните компетенции и вештини за нивно директно вклучување во работниот процес. Во проектниот тим се вклучени и по еден претставник од Министерството за економија и од Министерството за труд, Град Скопје како и на Занаетчиската комора на Република Македонија со оглед на големото значење на овој проект за целокупното македонско стопанство. Како раководител на проектниот тим, на предлог на занаетчиската комора Кобленц, се назначува стручно лице од Германија имајќи го предвид богатото искуство на германската страна во областа на дуалното образование, кон кое се тежнее и во македонскиот Закон за средно стручно образование и обука. Во рамките на проектот се поставува задачата да се провери кадровската и техничката спремност за имплементација на Законот за средно стручно образование и обука, како и колку се спремни занаетчиските мајстори да примаат ученици на практична обука. По завршувањето на пилот проектот се прави анализа колку ученици кои практичната обука ја обавувале кај мајстори се стекнале со вештини и умевање во однос на оние ученици кои таквата обука ја обавуваа во училишните центри. Препораките ќе се достават до Министерството за образование и Центарот за стручно образование и обука со цел да се реформираат наставните програми за тригодишното образование за потребите на занаетчиството и стопанството во РМ во кое ќе биде предвидено практична обука во обем од 50% од целокупната настава и која ќе се спроведува кај занаетчиите и други стопанственици кои го положиле мајсторскиот испит, за на тој начин да се обезбедат млади компетентни кадри кои без потешкотии веднаш по добивање на диплома за завршено соодветно стручно образование ќе можат да бидат вклучени во производниот процес.

Датум	ЛИСТА НА САЕМИ ЗА 2010 ГОДИНА	Место на одржување
30.01.-01.02.2010	Beautyworld - Меѓународен саем во Франкфурт - Меѓународен саем за трговија наменет за парфимерија, дрогерија, козметика и фризерии	Франкфурт на Мајна (Германија)
31.01.-03.02.2010	ProSweets Cologne - Меѓународен саем на добавувачи на слатки	Келн (Германија)
06.02.-10.02.2010	INTERGASTRA –Меѓународен саем за хотелиерство, гастрономија кетеринг, кондиторски услуги и кафетерии	Штутгарт (Германија)
12.02.-16.02.2010	Ambiente- Меѓународен саем во Франкфурт	Франкфурт на Мајна (Германија)
19.02.-22.02.2010	inhorgenta europe - Меѓународен саем за часовници, накит, скапоцени камења, бисери и технологија	Минхен (Германија)
03.03.-09.03.2010	Меѓународен саем за занаетчии	Минхен (Германија)
12.03.-17.03.2010	INTERNORGA - Меѓународен саем за хотелиерство, гастрономија, кетеринг, пекарство и кондиторски услуги	Хамбург (Германија)
24.03.-27.03.2010	fensterbau/frontale + HOLZ-HANDWERK –Меѓународен саем за прозорци, врати и фасада и европски саем за машинска технологија и побарувачка на производство	Нирнберг (Германија)
26.03.-28.03.2010	BEAUTY INTERNATIONAL DÜSSELDORF - Најдобриот саем за професионалци во козметика, маникир и педикир	Дизелдорф (Германија)
27.03.-29.03.2010	TOP HAIR INTERNATIONAL - Саем за трендови и мода - Шоу - конгрес за меѓународната бранша на фризерии	Дизелдорф (Германија)
10.04.-18.04.2010	AMI - AUTO MOBIL INTERNATIONAL со AMITEC - Саем за автомобилски делови, сервиси и услуги; АМИКОМ - Саем за забавна, комуникациска и навигацион технологија во возилата	Лајпциг (Германија)
14.04.-17.04.2010	IFH/INTHERM - Саем за санитарии, греење, клима, обновливи енергии	Нирнберг (Германија)
19.04.-25.04.2010	bauma - Меѓународен саем за машини за градежништво, за машини за производство на градежни материјали, за машини за рударство, за машини за градежни возила и градежна опрема	Минхен (Германија)
21.04.-23.04.2010	RESALE - Светски водечки саем за половни машини и додатоци	Карлсруе (Германија)

Р.Македонија има сончев потенцијал со преку 260 сончеви денови преку годината

Крајно време е Македонија да се вклучи во светскиот тренд кој оди во нагорна линија на развој, тренд во кој акцентот е ставен на животната средина, поконкретно искористување на обновливите енергии. Македонија токму на ова поле кое е мошне корисно за занаетството, малите и средните претпријатија станува се поактивна благодарение на Преокотот за економска соработка помеѓу покраината Рајнланд-Пфалц од Германија и земјите на Југоисточна Европа и сето со континуирана соработка со Балканската канцеларија за мало стопанство и занаетство. Во рамките на овој проект предвидена е обука со цел да се создаде почетен кадар за инсталација, кој понатаму ќе обучува и други лица. Овој кадар покрај монтажата ќе биде задолжен и за контрола и одржување на ваквите соларни системи. Обуката се состои од два теоретски модула во времетраење од 5 дена и еден практичен кој ќе се изведе во Германија во Фебруари 2010г. Првиот теоретски модул воден од германски експерт во Македонија веќе се изведе од 16.-20.11.2009г на тема основи на електротехниката и Фотоволтаик. Изборот на учесници е направен од страна на Занаетчиската комора на Р.

Македонија, Занаетчиската комора на Скопје и регионалните занаетчиски комори на Штип и Куманово, сите членки на Балканската канцеларија за развој на малото стопанство и занаетство. Вториот теоретски модул на тема основи на топлотна техника и соларна термија е предвиден на 25.-29.јануари 2010г. во Македонија. Обуката ќе се заокружи со практичен модул т.е. обука кој ќе се изведе во Германија од 08.-12. фебруари. 2010 г. По изведбата на првиот модул се забележа гордоста на учесниците што ќе бидат првите квалификувани кадри во земјава од овој тип. Сите се согласни дека професори и инжењери од оваа област има многу, но кога станува збор за практично изведување на работите, т.е. монтажата на овие постројки на кровови, тогаш нема никој. Учесниците по успешното завршување на сите модули од обуката се здобиваат со Сертификат за инсталација на соларна енергија. Оваа обука која е финансирана од германската влада е само дел од проектот за економска соработка помеѓу СОЕ и Рајнланд-Пфалц и доколку има интерес и во иднина можат да се спроведуваат и други вакви обуки за биомаса и геотермија и на тој начин и Македонија го фака чекорот со трендовите во светот.

NET-BAY TRAVEL AGENCY

NET-BAJ DOO, +38923216422, faks: +38923216469
ul. Dame Gruev 2, 1000 Skopje, R. Makedonija

e-mail: info@net-bay.com.mk
www.net-bay.com.mk

ЕЛЕКТРОЛИУК professional Electrolux

- Производство на električni grejdi
- Gumna i gumeni proizvodi
- Oprema za domaćinstvo, hoteli, restorani...
- Rezervni delovi
- Servis za bela tehnika i profesionalna oprema vo hoteli i restorani.

HACCP

Info centar: Skopje - R. Makedonija ++389(0)2 329 8 130 electroluxskopje@t-home.mk
www.electrolux.com.mk
www.electrolux.com.mk

Info centar: Bitola - R. Makedonija ++389(0)47 203 330 electroluxbitola@t-home.mk
MADE in MACEDONIA

MAKOHMIK dooel uvoz-izvoz

TRGOVIJA SO PRIBOR, BOI I LAKOVI

✉ Prvomajska bb-Pintija, 1000 Skopje, Makedonija
e-mail: makohemik@yahoo.com

ADMINISTRATIVNO-DELOVEN OBJEKT-PINTIJA
☎ +389(0)2 2728 791; +389(0)2 2728 790; tel./fax +389(0)2 2728 789

PORTA VLAE < PRODAVNICA > DRACEVO
☎ 02/2043 320 ☎ 02/2795 121

KISELA VODA
☎ 02/3213 314; 02/3136 236

НЕГОРСКИ БАЊИ

www.nbg.com.mk

FOOD CONSULTING

Имплементација на HACCP, HALAL, GLOBALGAP, ISO 9001, 22000, 14001
Подготовка на апликации за ИПАРД

"ПОЗИТИВА" економско правно биро

- книговодствени услуги
- регулирање на стаж
- работни односи
- пензиски права
- пренос на имот

Ристовски Ване

тел.: +389 (0)2 31 33 144
факс: +389 (0)2 31 13 677